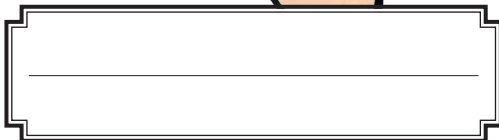
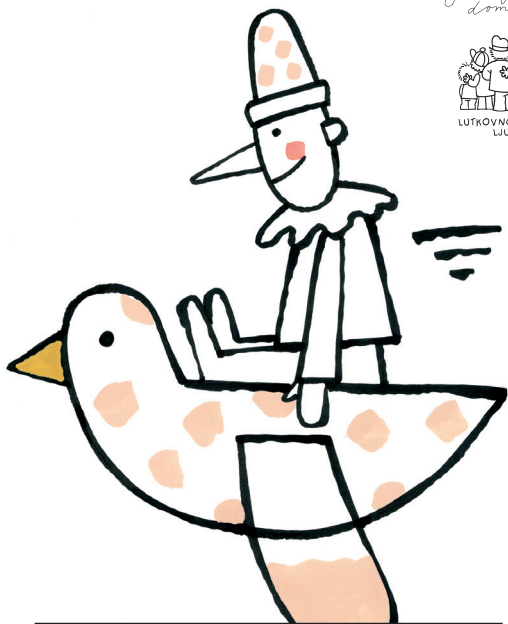

Abecednik

*Kraljestvo
domilčije*

LUTKOVNO GLEDALIŠČE
LJUBLJANA

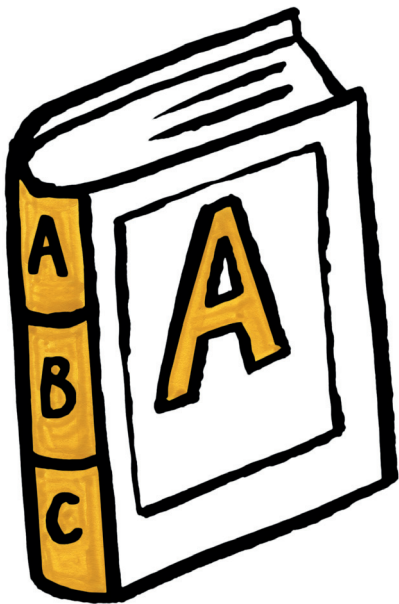

Aa

abecednik

Abecednik igra pri Ostržku posebno vlogo. Pepe mu ga kupi že na samem začetku, saj si želi, da bi Ostržek začel hoditi v šolo in se učiti.

Ker Pepeta pesti revščina, mora za nakup abecednika prodati svoj edini plašč. Toda kaj, ko je brez denarja tudi Ostržek, zato abecednik »proda« kar za vstopnico za v gledališče.

Bb

BOGASTVO

Ostržek je otrok revščine, zato je v njem zakopana želja po bogastvu in izobilju. Sanjari o tem, kako bi bilo, če bi imel veliko denarja. Kaj vse bi si kupil in počel! A vendarle nam Ostržek na koncu pokaže, da se najlepše bogastvo skriva v pripadnosti in skrbni ljubezni do svojih najbližjih in ljudi nasploh.

Kaj je zate največje bogastvo?

Cc

Carlo Collodi

Ostržka je napisal italijanski pisatelj Carlo Collodi. Rodil se je leta 1826 in je bil prvi izmed desetih otrok v družini. Zgodbo je objavljajal v obliki podlistka v reviji *Il Giornale dei Bambini*, ki je bila prva italijanska revija za otroke. Vsebinska *Ostržka* je bila takrat izjemno izzivalna in v nesoglasju z vzgojnimi načeli.

Č Č

če ne bi šel
od doma

Če ne bi šel od doma,
ubogi jaz,
če ne bi šel od doma,
zdaj ne bi tu umiral
od mraza in strahu,
grel bi se ob ognju
in stiskal k Pepetu.

Dd

dobra vila

Dobra vila ali Plavolaska
je Ostržkova varuhinja.
Je močna ženska
figura, ki bdi nad njim, a
obenem povezuje tudi
vso zgodbo. Je namreč
nadzemeljska, sanjska,
fantazijska. Njeno
pojavno in vlogo si lahko
razlagamo na različne
načine: kot Ostržkovo
mamo, sestro, dekle ...

Poznaš še kakšno
pravljico, v kateri
nastopa dobra vila?

Ee

ETIKA

V zgodbi o Ostržku kar
mrgoli vprašanj o tem,
»kaj je prav in kaj narobe«.
Ker je vedoželjen, živahen
in željan novih dogodivščin,
ta »etična načela« (pravila in
zakone) pogosto potepta.
Proda abecednik, se zlaže,
je nehvaležen ...

Kdaj je bil Ostržek
nesramen in poreden?
Kdaj pa priden in prijazen?

Ff

FRKOLIN

Komu rečemo frkolin?

Muren Modrec pravi:

*»Sicer pa mi tale leseni
možic ni tuj, poznam
ga že dolgo. Je
nabrit frkolin, lenuh in
potepuh, ki bo svojega
ubogega očeta še v
grob spravil.«*

Si tudi ti kdaj frkolin?

Gg

GLEDALIŠČE

Commedia dell'arte je posebna veja gledališča, izhaja iz Italije, nastala pa je v 16. stoletju. Zasnovana je kot komedija, njena značilnost pa je bila improvizacija (besedilo za igralce ni bilo napisano vnaprej, ampak so si ga izmišljevali sproti). Liki, ki nastopajo v *commedii dell'arte*, so med drugim: Pantalone, Arlecchino, Dottore, Pulcinella, Colombina, Scapino, Brighella.

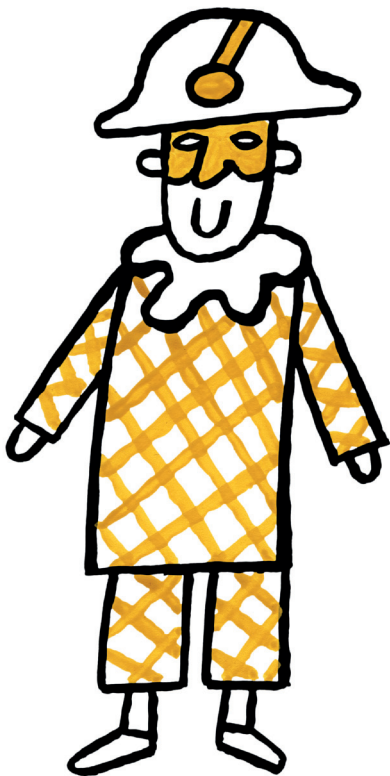
Se spomniš, kateri štirje od njih nastopajo v predstavi?

Hh

Harlekin

Harlekin ali po italijansko Arlecchino je najbolj znan lik iz commedie dell'arte. Je izjemno duhovit, prebrisan in neposreden. Predvsem je poznan po svoji opravi – kostumu, sešitem iz različnih kosov blaga. Anekdota pravi, da ima tako obleko zato, ker je živel v revščini, njegova mama mu je naredila obleko tako, da je preprosto skupaj sešila krpe blaga.

Pobarvaj Harlekinovo obleko.

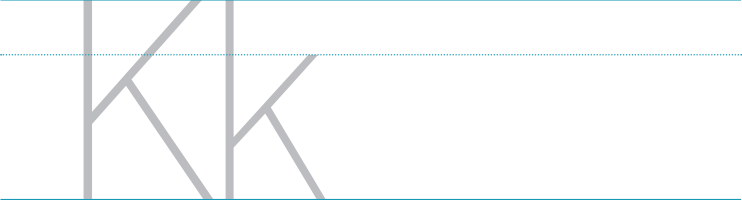
Znani italijanski igralec in režiser Roberto Benigni je leta 2002 posnel film *Ostržek* (in tudi odigral glavnega junaka). Poleg glavnih igralcev je v filmu nastopilo štiri tisoč stativov. Snemanje je trajalo 28 tednov, za film pa so posebej izdelali 477 igrač. Scenografijo so ohranili, iz nje pa so naredili lunapark.

Nariši svojo najljubšo igračo ali pa kar cel lunapark.

Jj

Jamico
skoplješ

*Jamico skoplješ,
daš notri cekin,
z zemljo zasuješ,
gor posuješ sol,
zjutraj se vrneš
in že si bogat!*

Knjiga

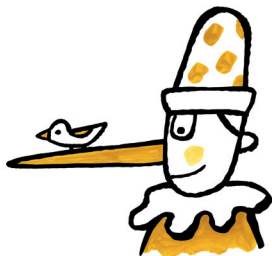
Knjiga *Ostržek*
oziroma *Ostržkove*
dogodivščine je ena
najbolj prevajanih knjig
na svetu. Doslej je bila
prevedena že v 240
jezikov.

Ostržka poznamo
iz različnih ilustracij.
Oglej si, kako ga je
narisala slovenska
ilustratorica
Marlenka Stupica.

Laž

Laž je lahko škodljiva,
nespoštljiva in nevarna.
Ostržka kar naprej
spremlja, od tod tudi
njegova rast nosu.
Plavolaska mu zato reče:
*»Poznamo dve vrsti laži.
Take s kratkimi nogami in
takšne z dolgim nosom.«*
Potem pa je tu še tako
imenovana »bela laž«, kjer
gre za prirejanje resnice.
Pri belih lažeh nismo
škodoželjni, pač pa želimo
le malo prikrojiti resnico,
zato da ne bi koga užalili
ali prizadeli.

Se tudi ti kdaj zlažeš?
Nariši laž, ki ima
kratke noge.

Mm

marioneta

Marionete so lutke, ki jih animator vodi s pomočjo niti, te pa so povezane z lutkinimi udi. Pogosto (toda ne zmeraj) so animatorji skriti pred občinstvom, s tem poskrbijo za popoln potop v iluzijo in okrepijo magičnost lutke.

Poznaš še kakšno drugo marionetno predstavo? Mogoče *Žogico Marogico*, *Zvezdico Zaspanko* in *Sapramiško*?

Nn

Maglarne maske

Uporaba naglavnih mask na odru poveže pojma "dramska igra" in "lutkovno gledališče". Igralci si maske poveznejo na glavo in s tem sprožijo nenavaden učinek.

Se spomniš, kateri liki v predstavi so imeli naglavne maske?

Oo

Ostržkov paradoks

Gre za logično zanko, ki se zgodi, če Ostržek, ki mu nos zraste zgolj, ko se zlaže, izreče stavek: »Moj nos bo zdaj zrastel.« Če laže, bi moral njegov nos zrasti, a če mu zraste, je povedal resnico in bi nos moral ostati enako dolg.

Pp

Pinocchio

Ostržkova zgodba
naj bi se odvijala v
toskanski vasici San
Miniato Basso, ki leži
med Piso in Firencami.
Izvirno ime vasice pa
je bilo prav Pinocchio.

Rr

Revščina

Ognježer: Kako je ime tvojemu očetu?

Ostržek: Pepe.

Ognježer: Kaj je po poklicu?

Ostržek: Revež. Da mi je lahko kupil Abecednik, je prodal svoj edini plašč.

Ss

senčno gledališče

Senčno gledališče je verjetno najstarejša oblika človekovega ustvarjalnega izražanja. S pomočjo ognja so že v pradavnini na jamske stene »preslikavali« senčne podobe, ki so bile izjemno privlačne, hkrati pa so vzbujale strah. Korenine tega gledališča izhajajo z azijskega območja (Indonezija, Kitajska ...).

Ustvari svoje senčno gledališče.
Potrebuješ le lutko in luč.

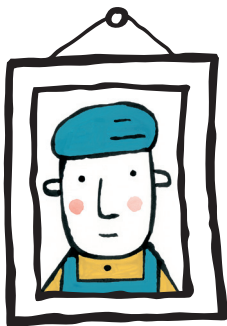
š š

*Ni mi treba v šolo,
svoboden sem,
ni mi treba v šolo,
preganjal bom metulje
in splezal na drevo,
ker ni mi treba v šolo,
tja drugi naj gredo!*

Zakaj hodimo v šolo?

TONE

»Od kod za vraga ta glas? Saj ni žive duše tu. Če pa je kdo skrit v polenu, mu že pokažem. Vse kosti mu pretresem,« pravi tesar Tone, ko želi razsekati kos lesa, da bi si iz njega naredil noge za mizo. Poleno je namreč živo, nadaljevanje pa zdaj že tako veste ...

Poznaš še kakšno ime na T?

Uu

Ubogljivost ali upor

Odvisno od situacije, kajne?

VW

VEST

Ostržek krši pravila tudi, kadar
je sam in ga nihče ne vidi. Lahko
bi rekli, da krši pravila brez slabe
vesti – nadomestilo zanjo je Muren.
*»Muren Modrec je imel prav! Ko ne
bi zbežal od doma in bi bil moj očka
tu, ne bi umiral od lakote in strahu.
Domov moram.«*

Kaj pomeni, da te peče vest?

Zz

ZLATNIK

Nariši, kaj vse bi si kupil,
če bi imel tisoč zlatnikov.

v
Z z

Življenjski napotki za Ostržka

*»Gorje otrokom, ki se uprejo staršem
in zapustijo dom. Slabo se jim bo
godilo, prej ali slej se bodo še bridko
kesali,« pravi Muren. In še: »Ne
zaupaj tistim, ki ti obljubijo gradove v
oblakih. To so goljufi ali tepci.«*

Katero življenjsko vodilo so tebi dali
starši ali pa babice in dedki?

Lutkovno gledališče
Ljubljana sofinancira
Ministrstvo za kulturo
Republike Slovenije
Ljubljana - Oddelek
za kulturo.

Ustanoviteljica
Mestna občina
Ljubljana

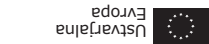
Pokroviteljja

ZAKONODAJNA TISKARNA D.O.O.

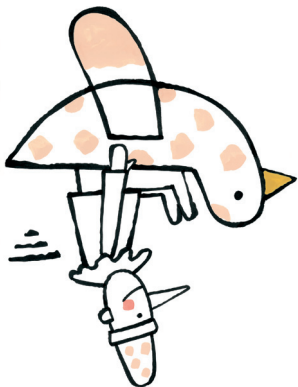

LGL je član združenj

Ustvarjalna
Evropa

Produkcija je nastala v okviru
projekta EPKE, ki ga financira
Evropska komisija. Vsebinska
publikacija je izključno
odgovornost avtorjev in v
nobenem primeru ne predstavlja
stališč Evropske komisije.

Ilustracije **Silvan Omerzu**
Vsebinska **Zala Dobovšek**
Songi iz predstave **Saša Eržen**
Zasnova in oblikovanje **Futura DDB**
Tisk **Tisk Znidarčič**
Izdajatelj **Lutkovno gledališče Ljubljana**
Zanj **Uroš Korenčan**

Lutkovno gledališče Ljubljana
Blagajna in knjižarna Zvezdica Zaspanka
Krekov trg 2, 1000 Ljubljana

Odperto:

ponedeljek–petek od 9. do 19. ure
sobota od 9. do 13. ure
in uro pred predstavo

T 080 2004 / 01 300 09 82

E info@igl.si

Lutkovno

LutkovnoGledališčeLjubljana

www.igl.si

Direktor:

Uroš Korenčan

Umetniški vodja:

Ajda Roos

Organizirani obiski šol in vrtcev:

Špela Juntos

T.: 01 3000 976

E.: organizacija@igl.si

Gostovanj:

Edita Golob

T.: 01 3000 974

E.: edita.golob@igl.si

Svet Lutkovnega gledališča Ljubljana:

Barbara Rogelj, Saša Ogrižek,

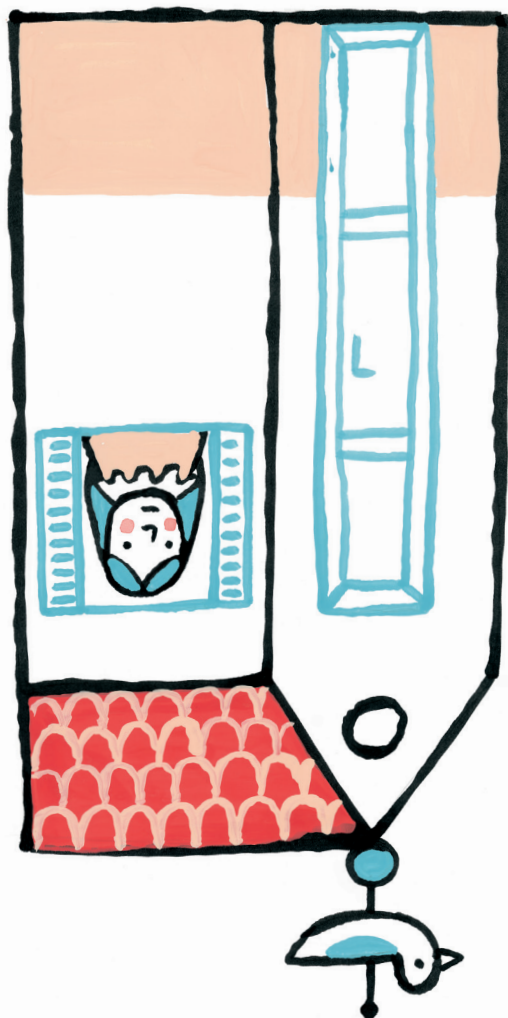
Marijana Kobe, Eva Strmijan Kreslin,

Martina Maurič Lazar

Strokovni svet Lutkovnega gledališča Ljubljana:

Edvard Majaron, Jasna Vastl, Mateja Pezdirc Bartol,

Barbara Orel, Zoran Srdić

Ostržek italijanskega pisatelja Carla Collodija

(1826–1890) pomeni neusahljiv vir navdih. Od nastanka je doživel nešteto filmskih, likovnih, gledaliških in stripovskih različic. Collodija je v svet otroške domišljije najprej posrkalo prevajanje mladinske literature, leta 1881 pa je v otroški reviji *Il Giornale dei Bambini* začel po posameznih poglavjih objavljati zgodbo o lesenem možicu. Ko je po letu dni želel zaključiti zgodbo, se je bralstvo uprlo in »zahtevalo«¹ nadaljevanje. Iz začetnih 18 poglavij jih je na koncu nastalo 36. Zgodba je v času objavljanja doživela veliko

kritik zaradi svoje vsebinske predrznosti. Bila je v odkritem nesoglasju s takratnimi prevladujočimi vzgojnimi načeli, zato se je moral Collodi, sicer uslužbenec šolskega ministrstva, skrivati za psevdonimom. Ostržka lahko danes v času permisivne vzgoje razumemo kot svojevrsten »vzgojni manifest«. Gre za otroka, ki se mora do cilja prebijati skozi vrsto ovir in izzivov – in to sam, povrh pa še siromašen. V dolgoletnem procesu spoznavanja se mora nenehno truditi, četudi je pri tem neposlušen in izjemno svojeglav. Preden si Ostržek »prisluži«² preobrazbo v pravega dečka in postane skrben dobrasrčen, mora na svoji koži izkusiti ves blisč in bedo tega sveta.

Procentka: **Pija Bodlaj**

Vodja predstave in oblikovalec zvoka: **Aleš Erjavec**

Osvetljevalec: **Matej Vidic**

Scenska tehnika: **Iztok Vrhovnik, Andrej Slinkar**

Izdelava scene, mask in lutk: **Silvan Omerzu, Žiga Lebar,**

Zoran Srdić, Iztok Bobić, Brina Fekonja in Polona Černe

Izdelava kostumov: **Iztok Hrga, Sandra Birukov, Marjeta**

Vaijavec in **Mateja Šušteršič**

Garderoberk: **Jadranka Pavlović, Vita Lesnjak**

Koprodukcija Lutkovno gledališče Ljubljana
in Umetniško društvo Konj

Prevalalec: **Albert Širok**

Režiser in avtor dramatiizacije: **Silvan Omerzu**

Dramaturginja: **Zala Dobovšek**

Avtorica songov: **Saša Eržen**

Avtor likovne podobe: **Silvan Omerzu**

Avtor glasbe: **Mitja Vrhovnik Smrekar**

Gib: **Braniko Potočan**

Lektorica: **Irena Androjna Mencinger**

Oblikovalec svetlobe: **Jaka Šimenc**

Igrajo:

Asja Kahrmanović (Ostržek)

Miha Arh (Mojster Tone, Ognježer, Briljav)

Iztok Valič (Pepe, Doktor)

Polonca Kores (Bobnar 1, Orožnik 1, Zajec 1, Vran, Tun)

Boštjan Sever (Zvitorepka, Harlekin, Sodnik)

Sonja Kononenko (Muren Modrec, Kolombina)

Nina Ivančič (Zlatolaska, Pulcinella)

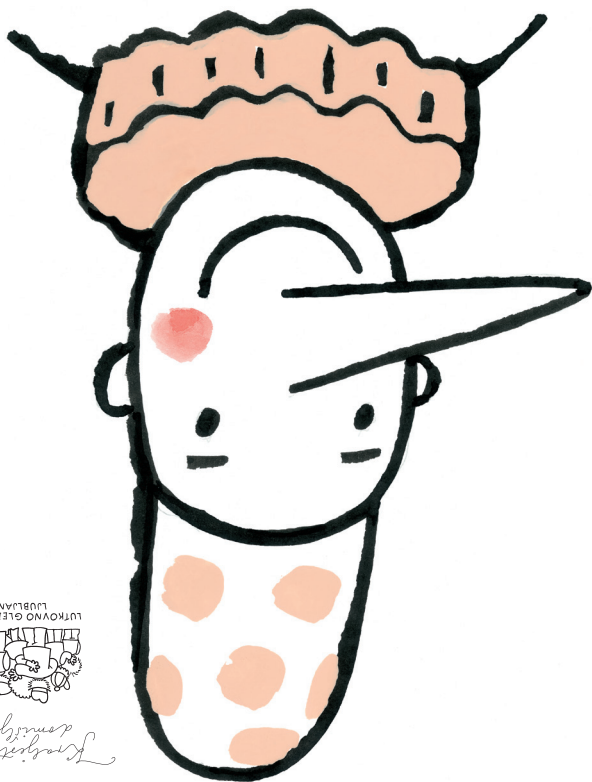
Irena Zubalič (Bobnar 2, Orožnik 2, Zajec 2, Čuk, Golob)

LUTKOVO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

OSTRŽEK

C. Collodi

LUTKOVO GLEDALIŠČE
LJUBLJANA

*Ljubljana
domišljija*

www.lgl.si